

ĐURĐICA STANEŠIĆ
SUZANA ĐANIĆ – TANJA DORNIK – SLAVICA BRČIĆ
ANKA ŠABANOVIĆ – DAG MARKOVIĆ

Centar za ergonomiju i salutogenezu

Radni listići za primjenu ergonomskih principa

Zagreb, lipanj 2023.

Sadržaj

1. Opis međupredmetne teme	2
2. Cilj poučavanja i ishodi učenja	3
3. Vizija Centra za ergonomiju i salutogenezu	5
4. Misija Centra za ergonomiju	5
5. Radni listići za postuke u skladu s ergonomskim načelima	6
6. Literatura	37

1. Opis međupredmetne teme

Ergonomija je znanstvena disciplina koja se bavi poboljšanjem uvjeta i proizvoda rada, smanjivanjem opasnosti od ozljeda, smanjivanjem opasnosti od bolesti povezanih s radom te promicanjem zdravih stavova prema životnom i radnom okolišu (Waters, 2010). Glavni zadatak ergonomije jest uspostavljanje fizičke i psihičke ravnoteže čovjeka u životnom i radnom okolišu (Vondraček, 2015).

Ergonomija je sustavna primjena znanja o psihičkim, fizičkim i socijalnim svojstvima ljudskih bića pri oblikovanju svega što djeluje na osobne radne uvjete: opreme i strojeve, radne okoline i radnog mjesta, radnih zadataka, izobrazbe i organizacije rada, a radi poboljšanja učinka, udobnosti, sigurnosti i dobrog osjećaja pri radu (Šarić i Žuškin, 2002). Radna mjesta postupci i okoliš se prilagođavaju čovjeku i njegovim psihofizičkim mogućnostima (Radečić, 2011).

Osnovni princip ergonomije je kreiranje prikladne ravnoteže između zahtjeva posla i osobnog kapaciteta radnika, što se postiže ili prilagođavanjem radnih uvjeta prema radniku dizajniranjem radne okoline pojedino svakom radniku, ili razvijanjem osobnog tjelesnog kapaciteta radnika treniranjem i prilagodbom prema određenom zvanju (Fragala 1995).

2. Odgojno obrazovni ishodi međupredmetne teme

Cilj učenja i poučavanja ergonomije je stjecanje znanja i vještina, te razvijanje pozitivnoga stava prema očuvanju zdravlja u radnom okruženju i zdravom načinu življenja.

Učenička dob je ključna dob za usvajanje stavova, navika i ponašanja koje se zadržavaju tijekom cijeloga života te snažno utječu na zdravlje i dobrobit pojedinca i društva u cjelini. Usvajajući ergonomska načela rada, ulažemo u održivi razvoja društva i zdravlja kao vodećeg resursa ulaganja u budućnost.

Edukacija učenika o ergonomski ispravnom obavljanju radnih zadataka kao i usvajanje vještine korištenja tehničkih pomagala za premještanje korisnika zdravstvene njege, osnovna je metoda prevencije bolesti vezanih uz rad.

Pri tom ne smijemo zaboraviti na važnost prethodne stručne edukacije postojećeg kadra o naporima, štetnostima i opasnostima u svakodnevnom radu medicinskih sestra i drugih zdravstvenih djelatnika. Edukacija uključuje primjenu ergonomskih pomagala koja mogu umanjiti fizičko opterećenje uzrokovano nefiziološkim položajima, zatim prepoznavanje bioloških i kemijskih štetnosti i upotrebu zaštitnih sredstva pri radu s njima. Cilj ovakve edukacije je poučavanje i prenošenje znanja o ergonomskim načelima rada.

Neophodn je uključiti profesore kineziologije u edukaciju nastavnika i učenika. Kao stručnjaci, profesori kineziologije poučavaju vježbama koje ojačavaju miškulaturu tijela, pravilnim pokretima, pravilnoj posturi tijela, a sve svrhu očuvanja zdravlja u radnom okruženju i prihvaćanja zdravog načina življenja.

Edukacijom o ergonomiji želja nam je ostvariti povezanost s kliničkim centrima u gradu Zagrebu i suradnim ustanovama izvan grada Zagreba. Time se omogućuje diseminacija znanja i utjecaj da se implementacijom ergonomije u svakodnevni rad smanji obolijevanje medicinski sestara i drugog zdravstvenog osoblja. To osigurava povećanje kvaliteta života svakog pojedinca ali i šira društvena zajednica ima brojne benefite jer se smanjuje stopa oboljenja vezanih uz rad, smanjuje se broj dana bolovanja i trošak rehabilitacije nakon obolijevanja.

Dakle, implementacija ergonomije u obrazovanje je nužnost kako bi promijenili današnje stanje zdravlja zdravstvenih djelatnika.

Ergonomska edukacija namijenjena je redovnim učenicima – polaznicima srednjeg strukovnog obrazovanja u podsektoru zdravstva, odgojno-obrazovnim djelatnicima, suradnicima u nastavi, mentorima kod poslodavaca, drugim stručnjacim u obrazovanju i zdravstvenim djelatnicima. Kroz edukaciju primjenjuju se inovativne metode učenja i poučavanja, te učenje temeljeno na radu, a sve u svrhu osiguravanja visoke kvalitete strukovne kvalifikacije.

ISHODI UČENJA

- Razviti pozitivan stav o očuvanju vlastitog zdravlja.
- Prepoznati rizike i odabrati strategije kojima će očuvati svoje zdravlje.
- Usvojiti znanja i vještine za postizanje sigurnije, ugodnije i zdravije atmosfere na poslu.
- Primijeniti stečeno znanje i vještine očuvanja zdravlja u svakodnevnom profesionalnom radu.

3. Vizija Centra za ergonomiju i salutogenezu

Vizija Centra za ergonomiju i salutogenezu je biti lider u području ergonomije kroz edukacije, istraživanja, pronalaženje primjera dobre prakse te suradnju sa raznim institucijama: sveučilištima, zdravstvenim ustanovama, udrugama civilnog društva i druge.

Vizija se temelji na razvoju i primjeni ergonomskih načela i principa koji osiguravaju sigurna, zdrava i produktivna radna okruženja. Cilj je osnažiti učenike za budući rad i djelatnike za rad u skladu s ergonomskim načelima s ciljem smanjena rizika od ozljeda na radu i pojave bolesti vezanih uz rad, poboljšanje radne učinkovitosti i zadovoljstva radnika te utjecati na unaprjeđenje kvalitete života života zaposlenih u sektoru zdravstvo

4. Misija Centra za ergonomiju

Misija centra za ergonomiju i salutogenezu je:

- Implementacija ergonomije u svakodnevni rad zdravstvenih djelatnika
- Smanjenje stope oboljevanja djelatnika od bolesti vezanih uz rad i ozljeda na radu
- Razvijanje pozitivnog stava prema očuvanju zdravlja u radnom okruženju i zdravom načinu življenja.
- Povećanje kvalitete života svakog pojedinca
- Ulaganje u budućnost brigom o zdravlju
- Doprinos održivom razvoju društva

5. Radni listići

Naslov aktivnosti	Osnovni principi rada u ergonomiji
Svrha i ishodi učenja	Primijeniti osnovne principe rada u ergonomiji Utvrđiti važnost implementacije osnovnih principa rada u ergonomiji
Kratak opis aktivnosti	Primijeniti osnovne principe rada u ergonomiji u svrhu očuvanja vlastitog zdravlja, sigurnosti bolesnika i prevenciju rizika. Priprema radnog prostora i korisnika. Demonstracija osnovnih principa rada u ergonomiji: <ol style="list-style-type: none"> 1. Procjena razine funkcionalnosti korisnika 2. Poznavanje prirodnog obrasca pokreta 3. Upotreba pravilnog pomagala 4. Radni položaji i visina 5. Prevencija nepredviđenih događaja 6. Analiza i planiranje transfera Analizirati i samovrednovati primjenu principa u vlastitom radu.
Potrebni materijali i alati	Stolica Krevet
Struktura aktivnosti i način rada	Uvodni dio : Motivacija, najava teme Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici) Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenih ergonomskih načela
Vrednovanje	Samovrednovanje Međuvršnjačko vrednovanje

Naslov aktivnosti	Okretanje nepokretnog korisnika uz korištenje klizajuće podloge (sliding sheets)
Svrha i ishodi učenja	<p>Procijeniti funkcionalnu sposobnost korisnika</p> <p>Koristiti resurse korisnika</p> <p>Analizirati rizike za korisnika i osoblje</p> <p>Okrenuti korisnika u krevetu uz primijenu klizajuće podloge (sliding sheets/slip fabric)</p> <p>Primijeniti prirodne obrasce pokreta prilikom okretanja korisnika</p> <p>Primjenjivati ergonomska načela pri izvođenju postupka</p>
Kratak opis aktivnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza položaja korisnika u krevetu- prepoznavanje rizika za korisnika i osoblje 2. Priprema klizajuće podloge za jednostavno podvlačenje ispod korisnika 3. Postavljenje klizajuće podloge pod korisnika <p>Korištenje klizajuće podloge (sliding sheets) omogućava okretanje nepokretnog korisnika u krevetu, smanjuje potrebu za fizičkim naporom i rizik od ozljeda za osobe koje pružaju njegu. Međutim, važno je koristiti ovu vrstu podloge pravilno i u skladu s preporukama stručnjaka kako bi se izbjegle neželjene posljedice, poput ozljeda kože.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Okretanje nepokretnog korisnika uz primjenu klizajuće podloge. <p>Izbjegavanje podizanja, valjanja, povlačenja ili guranja tijekom izvođenja postupka</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Izvlačenje klizajućih podloga ispod bolesnika. 6. Raspremanje pribora.

Potrebni materijali i alati	Klizajuća podloga (slidnig sheets) Specijalni krevet
Struktura aktivnosti i način rada	Uvodni dio : Motivacija, najava teme Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici) Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenih ergonomskih načela
Vrednovanje	Formativno vrednovanje Međuvršnjačko vrednovanje primjenom liste u kojoj su opisani koraci u aktivnosti Samovrednovanje

Naslov aktivnosti	Radni položaji u ergonomiji
Svrha i ishodi učenja	Primijeniti tehnike koje osiguravaju sigurnu ravnotežu i dobro kretanje
Kratak opis aktivnosti	Objasniti važnost te demonstrirati radne položaje: 1. Stojeći položaj 2. Radna visina 3. Udaljenost ruku od tijela 4. Plesni položaj Nakon demonstracije slijedi uvježbavanje.
Potrebni materijali i alati	Kolica Krevet
Struktura aktivnosti i način rada	Uvodni dio : Motivacija, najava teme Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici) Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenih ergonomskih načela
Vrednovanje	Samovrednovanje Međuvrnjačko vrednovanje

Naslov aktivnosti	Procjena razine funkcionalnosti korisnika
Svrha i ishodi učenja	Procijeniti razinu funkcionalnosti korisnika u svrhu postizanja maksimalne samostalnosti korisnika
Kratak opis aktivnosti	<p>Procjena razine funkcionalnosti:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Iskorištavanjem funkcionalnih resursa korisnika 2. Procjenom zone rizika 3. Edukacijom korisnika kako si pomoći <p>Kod edukacije važno je dati naglasak na motivaciji korisnika i poticanju iskorištavanja funkcionalnih resursa što povećava njegov osjećaj kontrole i samopoštovanja te smanjuje fizičko opterećenje za medicinskog djelatnika.</p>
Potrebni materijali i alati	Kolica Krevet
Struktura aktivnosti i način rada	<p>Uvodni dio : Motivacija, najava teme</p> <p>Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici)</p> <p>Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenih ergonomskih načela</p>
Vrednovanje	Samovrednovanje Međuvrtnjačko vrednovanje

Naslov aktivnosti	Procjena rizika za transfer korisnika
Svrha i ishodi učenja	Procijeniti rizik pri transferu korisnika Primijeniti alate za procjenu rizika transfera korisnika
Kratak opis aktivnosti	Demonstrirati transfere te osvijestiti moguće rizike pri transferu korisnika: <ol style="list-style-type: none"> 1. Krevet-invalidska kolica 2. Krevet-platforma za transfer Primijeniti alate za procjenu rizika transfera korisnika. Primijeniti holistički pristup korisniku.
Potrebni materijali i alati	Transfer platforme Kolica Krevet
Struktura aktivnosti i način rada	Uvodni dio : Motivacija, najava teme Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici) Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenih ergonomskih načela
Vrednovanje	Samovrednovanje Međuvrnjačko vrednovanje

Naslov aktivnosti	Optimalno pozicioniranje korisnika uz primjenu jastuka
Svrha i ishodi učenja	<p>Procijeniti funkcionalnu sposobnost korisnika</p> <p>Koristiti resurse korisnika</p> <p>Primijeniti prirodne obrasce pokreta prilikom okretanja korisnika</p> <p>Pozicionirati korisnika pravilno uz primjenu jastuka</p> <p>Analizirati položaj korisnika</p>
Kratak opis aktivnosti	<p>Pozicionirati korisnika na bok.</p> <p>Stabilizirati korisnika na boku uz primjenu jastuka.</p> <p>Ukloniti pritisak na predilekcijskim mjestima na boku uz primjenu jastuka.</p> <p>Pozicionirati korisnika na leđima.</p> <p>Stabilizirati korisnika na leđima uz primjenu jastuka.</p> <p>Ukloniti pritisak na predilekcijskim mjestima na leđima uz primjenu jastuka.</p>
Potrebni materijali i alati	<p>Specijalni krevet</p> <p>Jastuci različitih dimenzija</p>
Struktura aktivnosti i način rada	<p>Uvodni dio : Motivacija, najava teme</p> <p>Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici)</p> <p>Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza ravnih položaja</p>

Vrednovanje	Formativno vrednovanje Međuvršnjačko vrednovanje primjenom liste u kojoj su opisani koraci u aktivnosti Samovrednovanje
--------------------	---

Naslov aktivnosti	Povlačenje nepokretnog korisnika u krevetu uz korištenje klizajuće podloge (sliding sheets/slip fabric)
Svrha i ishodi učenja	<p>Procijeniti funkcionalnu sposobnost korisnika</p> <p>Koristiti resurse korisnika</p> <p>Analizirati rizike za korisnika i osoblje</p> <p>Povući korisnika u krevetu uz primijenu klizajuće podloge (sliding sheets/slip fabric)</p> <p>Primijeniti prirodne obrasce pokreta prilikom povlačenja korisnika</p> <p>Primjenjivati ergonomska načela pri izvođenju postupka</p>
Kratak opis aktivnosti	<ol style="list-style-type: none"> 1. Analiza položaja korisnika u krevetu- prepoznavanje rizika za korisnika i osoblje 2. Priprema klizajuće podloge za jednostavno podvlačenje ispod korisnika 3. Postavljenje klizajuće podloge pod korisnika <p>Ova vrsta podloge omogućava lakše i glatko pomicanje korisnikau krevetu, smanjujući potrebu za fizičkim naporom i smanjujući rizik od ozljeda za osobe koje pružaju njegu. Važno je koristiti ovu vrstu podloge pravilno kako bi se izbjegla svaka mogućnost povrede osobe a pri tom koristiti pokrete povlačenja u prijenosu.</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Povlačenje nepokretnog korisnika uz primjenu klizajuće podloge. Korisnik upotrebljava remen s rukohvatom tijekom postuka. <p>Trenje se javlja između dvije klizajuće podloge i tako izbjegavamo oštećenje kože korisnika. Korisnik primjenom remena iskorištava svoje preostale resurse.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Izvlačenje klizajućih podloga ispod bolesnika. 6. Raspremanje pribora.
Potrebni materijali i alati	<p>Krevet</p> <p>Klizajuća podloga (sliding sheets/slip fabric)2 komada</p>

	Remen s rukohvatom za povlačenje
Struktura aktivnosti i način rada	Uvodni dio : Motivacija, najava teme Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici) Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenih ergonomskih načela
Vrednovanje	Formativno vrednovanje Međuvršnjačko vrednovanje primjenom liste u kojoj su opisani koraci u aktivnosti Samovrednovanje

Naslov aktivnosti	Premještanje korisnika iz kreveta na kolica uz korištenje daske za transfer.
Svrha i ishodi učenja	Procijeniti funkcionalnu sposobnost korisnika Koristiti resurse korisnika Analizirati rizike za korisnika i osoblje Premjestiti korisnika uz primjenu daske za transfer Primijeniti prirodne obrasce pokreta prilikom okretanja korisnika Primjenjivati ergonomska načela pri izvođenju postupka
Kratak opis aktivnosti	Korisnika će se premjestiti iz kreveta na kolica uz primjenu daske za transfer <ol style="list-style-type: none"> 1. Pripremiti pribor: dasku za transfer, kolica 2. Pozicionirati kolica pored kreveta 3. Procijeniti resurse korisnika 4. Onemogućiti pomicanje kreveta. 5. Onemogućiti pomicanje kolica 6. Namjestiti dasku za transfer ispod korisnika, između kreveta i kolica 7. Koristiti princip nagnute ravnine pri transferu 8. Premjestiti korisnika na kolica uz korištenje njegovih resursa. 9. Namjestiti korisnika na kolicima 10. Raspremanje pribora.
Potrebni materijali i alati	Specijalni krevet Kolica Daska za transfer

Struktura aktivnosti i način rada	Uvodni dio : Motivacija, najava teme Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici) Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenih ergonomskih načela
Vrednovanje	Formativno vrednovanje Međuvršnjačko vrednovanje primjenom liste u kojoj su opisani koraci u aktivnosti Samovrednovanje

Naslov aktivnosti	Premještanje korisnika s kreveta na krevet uz primjenu daske (board)-/klizača za pacijenta
Svrha i ishodi učenja	Procijeniti funkcionalnu sposobnost korisnika Koristiti resurse korisnika Analizirati rizike za korisnika i osoblje Premjestiti korisnika s kreveta na krevet uz primjenu daske (board) Primijeniti prirodne obrasce pokreta prilikom okretanja korisnika Primjenjivati ergonomska načela pri izvođenju postupka
Kratak opis aktivnosti	Korisnika će se premjestiti iz kreveta na krevet uz primjenu daske za transfer <ol style="list-style-type: none"> 1. Pripremiti pribor: dasku za transfer 2. Pripremiti drugi krevet 3. Pozicionirati krevet pored kreveta 4. Onemogućiti pomicanje kreveta. 5. Procijeniti resurse korisnika 6. Okrenuti korisnika na bok 7. Namjestiti dasku za transfer ispod korisnika 8. Postaviti korisnika na dasku za transfer 9. Pogurnuti korisnika preko daske na drugi krevet 10. Izvaditi dasku za transfer ispod korisnika 11. Namjestiti korisnika na krevetu Raspremanje pribora

Potrebni materijali i alati	Specijalni krevet 2 komada Board daska
Struktura aktivnosti i način rada	Uvodni dio : Motivacija, najava teme Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici) Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenih ergonomskih načela
Vrednovanje	Formativno vrednovanje Međuvršnjačko vrednovanje primjenom liste u kojoj su opisani koraci u aktivnosti Samovrednovanje

Naslov aktivnosti	Premještanje korisnika uz primjenu transfer platforme (stand)
Svrha i ishodi učenja	<p>Procijeniti funkcionalnu sposobnost korisnika</p> <p>Koristiti resurse korisnika</p> <p>Analizirati rizike za korisnika i osoblje</p> <p>Premjestiti korisnika uz primjenu transfer platforme (stand)</p> <p>Primijeniti prirodne obrasce pokreta prilikom okretanja korisnika</p> <p>Primjenjivati ergonomska načela pri izvođenju postupka</p>
Kratak opis aktivnosti	<p>Transfer platforme koristi se za premještanje korisnika sa jednog na drugo mjesto .</p> <p>Korisnika će se premjestiti s kreveta na kolica</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Provjera funkcije platforme prije premještanja korisnika. 2. Postavljanje platforme: Transfer platforma postaviti na ravno i stabilno mjesto pored kreveta. 3. Pričvršivanje remena na pravilan način i mjesto prema uputi proizvođača. 4. Uključivanje motora: podizanje korisnika 5. Uključiti korisnika u postupak: korisnik se pridržava za platformu 6. Premještanje korisnika, vožnja transfer platforme do kolica. 7. Smještaj korisnika na željenu poziciju u kolicima. 8. Spuštanje korisnika 9. Uklanjanje remena 10. Korekcija pozicije korisnika u kolicima 11. Raspremanje pribora.

Potrebni materijali i alati	<p>Transfer platforma</p> <p>Sigurnosno remenje za transfer platformu</p> <p>Krevet</p> <p>Kolica</p>
Struktura aktivnosti i način rada	<p>Uvodni dio : Motivacija, najava teme</p> <p>Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici)</p> <p>Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenih ergonomskih načela</p>
Vrednovanje	<p>Formativno vrednovanje</p> <p>Međuvršnjačko vrednovanje primjenom liste u kojoj su opisani koraci u aktivnosti</p> <p>Samovrednovanje</p>

Naslov aktivnosti	Primjena principa čamca u pozicioniranju i transferu korisnika
Svrha i ishodi učenja	Analizirati rizike za korisnika i osoblje Primijeniti princip čamca u pozicioniranju i transferu korisnika
Kratak opis aktivnosti	Koristiti princip u kojem se težina usmjerava na jednu točku i leži na klizajućoj podlozi Korisnik klizi po podlozi.
Potrebni materijali i alati	Specijalni krevet
Struktura aktivnosti i način rada	Uvodni dio : Motivacija, najava teme Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici) Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenog načela
Vrednovanje	Formativno vrednovanje Međuvršnjačko vrednovanje Samovrednovanje

Naslov aktivnosti	Primjena principa nagnute ravnine u pozicioniranju i transferu korisnika
Svrha i ishodi učenja	<p>Procijeniti funkcionalnu sposobnost korisnika</p> <p>Koristiti resurse korisnika</p> <p>Analizirati rizike za korisnika i osoblje</p> <p>Primijeniti princip nagnute ravnine u pozicioniranju i transferu korisnika</p>
Kratak opis aktivnosti	<p>Pozicionirati bolesnika pomoću nagnute ravnine</p> <p>Izraditi nagnutu ravninu uz korištenje specijalnog kreveta: uzglavlje, podnožje, cijeli krevet.</p> <p>Izrada nagnute ravnine znači da osoblje oblikuje brdo prema dolje ili gore. To se koristi za izbjegavanje najtežeg rješenja-dizanja</p>
Potrebni materijali i alati	Specijalni krevet
Struktura aktivnosti i način rada	<p>Uvodni dio : Motivacija, najava teme- funkcije specijalnog kreveta</p> <p>Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici)</p> <p>Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenog načela</p>
Vrednovanje	<p>Formativno vrednovanje</p> <p>Međuvršnjačko vrednovanje</p> <p>Samovrednovanje</p>

Naslov aktivnosti	Korištenje specijalnog kreveta pri radu
Svrha i ishodi učenja	Procijeniti funkcionalnu sposobnost korisnika Koristiti resurse korisnika Analizirati rizike za korisnika i osoblje Primijeniti mogućnosti specijalnog kreveta kao pomoć pri radu Primjenjivati ergonomska načela pri izvođenju postupka
Kratak opis aktivnosti	Prije korištenja specijalnog kreveta potrebno je procijeniti funkcionalnu sposobnost korisnika, njegove resurse te analizirati rizike za osoblje i korisnika. Demonstracija korištenje specijalnog kreveta i njegovih dijelova: uzglavlje, podnožje, cijeli kreveta pri: <ol style="list-style-type: none"> 1. Povlačenju korisnika u krevet prema gore 2. Okretanju korisnika 3. Posjedanju korisnika u krevetu 4. Ustajanju korisnika iz kreveta
Potrebni materijali i alati	Specijalni krevet
Struktura aktivnosti i način rada	Uvodni dio : Motivacija, najava teme- funkcije specijalnog kreveta Središnji dio: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici) Završni dio: Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenog načela
Vrednovanje	Samovrednovanje Međuvrnjačko vrednovanje

Naslov aktivnosti	Položaj terapeuta kod aplikacije ultrazvučne terapije na koljenski zglob
Svrha i ishodi učenja	<p>Primijeniti pravilan ergonomski položaj pri aplikaciji terapijskog ultrazvuka na koljenski zglob.</p> <p>Odrediti adekvatnu visinu terapijskog ležaja</p> <p>Pozicionirati korisnika i tretirani segment</p> <p>Aplicirati terapijski UZV</p>
Kratak opis aktivnosti	<p>Primijeniti ergonomska načela pri aplikaciji ultrazvučne terapije na koljenski zglob.</p> <p>Podići visinu terapijskog stola u razini kukova terapeuta.</p> <p>Pozicionirati korisnika – ležeći položaj na leđima.</p> <p>Noga korisnika savinuta u kuku i koljenu , a stopalo oslonjeno na podlogu.</p> <p>Radni položaj - pravilno držanje tijela</p> <p>Leda držati uspravno , a opterećenje prenijeti na noge.</p> <p>Terapeut stoji na strani noge - koljena na koje apliciramo ultrazvučnu terapiju.</p>
Potrebni materijali i alati	Terapeutski ležaj ,stolice , jastučići , podlošci.
Struktura aktivnosti i način rada	<p><u>Uvodni dio</u> : Motivacija, najava teme</p> <p><u>Središnji dio</u>: Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici)</p> <p><u>Završni dio</u> : Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primjenjenog načela</p>
Vrednovanje	<p>Formativno vrednovanje</p> <p>Međuvršnjačko vrednovanje</p> <p>Samovrednovanje</p>

Naslov aktivnosti	Položaj terapeuta pri Izvođenju pasivnih pokreta fleksije i ekstenzije u zglobu kuka
Svrha i ishodi učenja	<p>Primijeniti zaštitni ergonomski položaj pri izvođenju pasivnih pokreta u zglobu kuka (fleksija i ekstenzija)</p> <p>Odrediti adekvatnu visinu terapijskog ležaja.</p> <p>Pozicionirati korisnika.</p> <p>Izvesti pasivne pokrete fleksije i ekstenzije u zglobu kuka</p>
Kratak opis aktivnosti	<p>Primijeniti ergonomska načela pri izvođenju pasivnih pokreta fleksije i ekstenzije u zglobu kuka.</p> <p>Podići visinu terapijskog stola u razini kukova terapeuta.</p> <p>Pozicionirati korisnika - ležeći položaj na boku.</p> <p>Pri izvođenju pasivnog pokreta ekstenzije u zglobu kuka terapeut stoji iza korisnika u razini kuka.</p> <p>Radni položaj- pravilno držanje tijela</p> <p>Leđa uspravno , noge blago savinute u kukovima i koljenima i staviti jednu nogu ispred druge.</p> <p>Jednom rukom fiksirati zdjelicu .</p> <p>Natkoljenicu obuhvati širokim hvatom (segment položimo na dlan i podlakticu) i pokret ekstenzije izvodimo u horizontalnoj ravnini bez podizanja segmenta.</p> <p>Pri izvođenju ekstenzije opterećenje prenosimo na stražnju nogu, a pri povratku u početni položaj opterećenje prenosimo na prednju nogu.</p> <p>Važno je obratiti pažnju na pravilno držanje tijela i opterećenje prenijeti na noge.</p> <p>Kod izvođenja pasivnog pokreta fleksije u zglobu kuka sve je isto samo terapeut stoji ispred korisnika i izvodi pokret fleksije natkoljenice u horizontalnoj ravnini zauzimajući pravilan ergonomski položaj.</p>

Naslov aktivnosti	Primjena sistema poluge u pozicioniranju korisnika – okretanje na bok
Svrha i ishodi učenja	Okrenuti korisnika na bok uz primjenu principa poluge. Odrediti adekvatnu visinu terapijskog ležaja. Pozicionirati korisnika . Primijeniti ergonomski načela pri pozicioniranju i okretanju korisnika na bok pomoću sistema poluge
Kratak opis aktivnosti	<p>Demonstrirati ergonomski položaj pri pozicioniranju i okretanju korisnika na principu poluge. Visinu terapijskog ležaja podići u razinu kukova terapeuta. Pozicionirati korisnika- ležeći položaj na leđima. Terapeut stoji uz korisnika na strani na koji bok okrećemo korisnika.</p> <p>Ruku na istoj strani postaviti u poziciju: nadlaktica u abdukciji pod 90 stupnjeva , podlaktica flektirana pod 90 i dlan okrenut prema van . Ruku suprotne strane savinuti u ramenu i laktu, a dlan korisnika postaviti na trup i usmjeriti prema suprotnom ramenu.</p> <p>Nogu na suprotnoj strani savinuti u koljenu a stopalo osloniti na podlogu. Terapeut jednom rukom obuhvati lopaticu ,a drugom zdjelicu i okrene ga na bok . Paziti na položaj glave korisnika.</p> <p>Radni položaj- pravilno držanje tijela Leđa uspravno , noge blago savinute u kukovima i koljenima i staviti jednu nogu ispred druge. Opterećenje prenijeti na noge , a težinu prenositi na prednju ili stražnju nogu.</p>
Potrebni materijali i alati	Terapijski ležaj , stolice, jastučići ,podlošci

<p>Struktura aktivnosti i način rada</p>	<p><u>Uvodni dio</u> : Motivacija, najava teme</p> <p><u>Središnji dio</u> : Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici)</p> <p><u>Završni dio</u> : Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primijenjenih ergonomskih načela</p>
<p>Vrednovanje</p>	<p>Formativno vrednovanje</p> <p>Međuvršnjačko vrednovanje primjenom liste u kojoj su opisani koraci u aktivnosti</p> <p>Samovrednovanje</p>

Naslov aktivnosti	Položaj terapeuta pri izvođenju pasivnih pokreta abdukcije i adukcije u ramenom zglobu
Svrha i ishodi učenja	<p>Primijeniti zaštitni ergonomski položaj kod izvođenja pasivnih pokreta u ramenom zglobu (abdukcija, adukcija) Odrediti adekvatnu visinu terapijskog ležaja. Pozicionirati korisnika. Izvesti pasivne pokrete abdukcije i adukcije u ramenom zglobu.</p>
Kratak opis aktivnosti	<p>Primijeniti ergonomska načela kod izvođenja pasivnih pokreta abdukcije i adukcije u ramenom zglobu. Podići visinu terapijskog stola u razini kukova terapeuta. Pozicionirati korisnika u ležeći položaj na leđima. Terapeut stoji na strani ruke - ramena u kojem izvodimo pokrete.</p> <p>Radni položaj- pravilno držanje tijela Leđa uspravno , noge blago savinute u kukovima i koljenima i staviti jednu nogu ispred druge.</p> <p>Jednom rukom fiksirati lopaticu . Nadlakticu obuhvati širokim hvatom (segment položimo na dlan i podlakticu) i pokret abdukcije izvodimo u horizontalnoj ravnini bez podizanja segmenta.</p> <p>Pri izvođenju abdukcije opterećenje prenosimo na stražnju nogu, a pri izvođenju adukcije (povratak u početni položaj nadlaktice) opterećenje prenosimo na prednju nogu. Važno je obratiti pažnju na pravilno držanje tijela i opterećenje prenijeti na noge.</p>
Potrebni materijali i alati	Terapijski ležaj , stolice, jastučići ,podlošci

<p>Struktura aktivnosti i način rada</p>	<p><u>Uvodni dio</u> : Motivacija, najava teme</p> <p><u>Središnji dio</u> : Demonstracija postupka (nastavnik), uvježbavanje postupka (učenici)</p> <p><u>Završni dio</u> : Ponavljanje, analiza postupka, vrednovanje izvođenja postupka, analiza primijenjenih ergonomskih načela</p>
<p>Vrednovanje</p>	<p>Formativno vrednovanje</p> <p>Međuvršnjačko vrednovanje primjenom liste u kojoj su opisani koraci u aktivnosti</p> <p>Samovrednovanje</p>

Naslov aktivnosti	Ergonomski položaji prilikom rada za mikrobiološkim stolom
Svrha i ishodi učenja	Učenici će primijeniti pravilan ergonomski položaj tijela prilikom rada za mikrobiološkim stolom – sjedenje Analizirati rizike za zdravlje pri nepravilnom sjedećem položaju
Kratak opis aktivnosti	Demonstrirati i objasniti ergonomski položaj prilikom rada za mikrobiološkim stolom - sjedenje
Potrebni materijali i alati	-Mikrobiološki stol za demonstraciju i praktičnu vježbu ergonomskog položaja tijela za sjedenje - ergonomski podesivi stolac - Krojački metar
Struktura aktivnosti i način rada	<p><u>Uvodni dio</u></p> <p>Najaviti aktivnost. Osvijestiti učenike o važnosti pravilnog držanja tijela prilikom rada za mikrobiološkim stolom - sjedenje</p> <p><u>Središnji dio</u></p> <p>Nastavnik demonstrira ergonomski pravilan položaj tijela za sjedenje Učenici uz nastavnikovu asistenciju pokušavaju svladati tehniku pravilnog sjedenja Učenici će naučiti podesiti stolac s obzirom na njihovu visinu u odnosu na radni mikrobiološki stol</p> <p>Radni položaj - pravilno držanje tijela u poziciji sjedenja za mikrobiološkim stolom</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Odrediti visinu sjedalice (stopala na podu) 2.Omogućiti prostor za natkoljenice (natkoljenica u pravom kutu u odnosu na potkoljenicu) 3.Odrediti radno područje trupa s prednjom fleksijom 4.Odrediti visinu ramena i dubinu sjedišta 5.Jednaka raspodjela težine na obje sjedne kosti

	<p>6.Odrediti visinu očiju (Mikroskop , Hranjiva podloga)</p> <p><u>Završni dio</u></p> <p>U parovima učenici ispravljaju jedan drugoga i primjenjuju savladane tehnike</p>
Vrednovanje	<ul style="list-style-type: none"> - nastavnik usmjerava učenike i pomaže u radu - vršnjačko vrednovanje - samovrednovanje - izvedba učenika u provedbi intervencija - praktičnom radu

Naslov aktivnosti	Ergonomski položaji pri radu s teretom -Nošenje tereta
Svrha i ishodi učenja	Učenici će primijeniti pravilan ergonomski položaj za nošenje i rad s teretom od 5, 20 , 25 ili 20kg
Kratak opis aktivnosti	Prenijeti teret u skladu sa ergonomskim načelima
Potrebni materijali i alati	-Teret težine 5,10 ili 20 kg za demonstraciju i praktičnu vježbu ergonomskog položaja tijela za rad s teretom - nošenje
Struktura aktivnosti i način rada	<p><u>Uvodni dio</u></p> <p>Najaviti aktivnost. Osvijestiti učenike o važnosti pravilnog držanja tijela prilikom rada s teretom –nošenje</p> <p><u>Središnji dio</u></p> <p>Nastavnik demonstrira ergonomski pravilan položaj za rad s teretom - nošenje Učenici uz nastavnikovu asistenciju pokušavaju svladati tehniku nošenja tereta na leđima i nošenje tereta u rukama</p> <p>Radni položaj - pravilno držanje tijela za rad s aparatima na leđima</p> <p>1.Polukružnim pokretom ramena smjestiti lopatice jednu blizu druge s ciljem rasterećenja vratnih mišića i vratnog dijela kralježnice. 2. Neutralna pozicija zdjelice s ciljem rasterećenja lumbalnog dijela leđa</p> <p>Radni položaj - pravilno držanje tijela za rad s aparatom u ruci</p>

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Polukružnim pokretom ramena smjestiti lopatice i gurati u smjeru kukova 2. Prilikom rada s aparatom paziti da ne dođe do potpune ekstenzije ekstremiteta ruke (nadlaktica - bicepsa) 3. Prilikom rada s aparatom u ruci, osvijestiti da tijelo ne izlazi iz centralne pozicije 4. preraspodjela težine na trbuh i ramena <p><u>Završni dio</u></p> <p>U parovima učenici ispravljaju jedan drugoga i primjenjuju savladane tehnike</p>
Vrednovanje	<ul style="list-style-type: none"> - nastavnik usmjerava učenike i pomaže u radu - vršnjačko vrednovanje - samovrednovanje - izvedba učenika u provedbi intervencija - praktičnom radu

Naslov aktivnosti	Ergonomski položaji pri radu s teretom -Podizanje
Svrha i ishodi učenja	Učenici će primijeniti pravilan ergonomski položaj za podizanje i rad s teretom do 20kg
Kratak opis aktivnosti	Demonstrirati i objasniti ergonomski položaj kod rada s teretom.
Potrebni materijali i alati	-Teret težine 5,10 ili 20 kg za demonstraciju i praktičnu vježbu ergonomskog položaja tijela za rad s teretom - podizanje
Struktura aktivnosti i način rada	<p><u>Uvodni dio</u></p> <p>Najaviti aktivnost. Osvijestiti učenike o važnosti pravilnog držanja tijela prilikom rada s teretom – podizanje</p> <p><u>Središnji dio</u></p> <p>Nastavnik demonstrira ergonomski pravilan položaj za rad s teretom - podizanje Učenici uz nastavnikovu asistenciju pokušavaju svladati tehniku podizanja tereta</p> <p>Radni položaj - pravilno držanje tijela</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Postaviti stopala u poziciju širine kukova (ne veću) 2.Stopala cijelom površinom na podu 3.Blago saviti koljena (paziti da koljeno ne prelazi vrh stopala prilikom dizanja tereta 4.Otvoriti ramena 5. teret dizati iz trbušnog zida ,a ne iz leđa <p><u>Završni dio</u></p>

	U parovima učenici ispravljaju jedan drugoga i primjenjuju savladane tehnike
Vrednovanje	<ul style="list-style-type: none"> - nastavnik usmjerava učenike i pomaže u radu - vršnjačko vrednovanje - samovrednovanje - izvedba učenika u provedbi intervencija - praktičnom radu

6. Literatura

7. Bohr, P.C., Evanoff, B.A. et al. (1997). "Implementing participatory ergonomics teams among health care workers". *Am J Ind Med* 32(3): 190-196.
8. Dreher, H.M. (2010). "Ergonomics, computers, and nursing". *Holist Nurs Pract* 24 (1).
9. Legg, S.J. (1987). "Physiological ergonomics in nursing". *Int J Nurs Stud* 24(4)
10. Marshall, D.E., Worthington K.A. (1993). "Ergonomics: designing patient care to fit the nurse". *Nurs Dyn* 2(3)
11. Radečić, M. (2011). "Ergonomija na radnom mjestu zdravstvenih djelatnika". Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, Zagreb
12. Šarić, M., Žuškin, E. (2002). "Medicina rada i okoliša". Medicinska naklada, Zagreb
13. Vondraček, Ž. (2015). "Ergonomija u očuvanju i unaprjeđenju zdravlja djelatnika Opće bolnice Koprivnica". Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, Zagreb
14. Zidarić, M. (2013). "Profesionalne bolesti medicinskih sestara". Diplomski rad, Sveučilište u Zagrebu, Medicinski fakultet, Zagreb
15. Waters, T. R. (2010). "Introduction to ergonomics for healthcare workers." *Rehabil Nurs* 35(5)
16. Indrayani, N. L. D., Wang, J., Chang, J. , Permatasari, H., & Wang, C. (2022). Development of an educational protocol for ergonomic risk assessment of working postures to enhance the competence of occupational health nurses. *International Journal of Nursing Practice*, 28(5) doi:10.1111/ijn.13052
17. Muona, A., Vartiainen, P., Karjalainen, P. A., & Räsänen, K. (2022). Forces required in repositioning a patient in bed using regular sheet and slide film. *International Journal of Industrial Ergonomics*, 90 doi:10.1016/j.ergon.2022.103302
18. Wiggermann, N., Zhou, J., & McGann, N. (2021). Effect of repositioning aids and patient weight on biomechanical stresses when repositioning patients in bed. *Human Factors*, 63(4), 565-577. doi:10.1177/0018720819895850